

آب، شرط اول ساخت‌وساز

اثبات وجود آب پیش از هرگونه ساخت‌وساز ضروری است. به گزارش مدیریت منابع آب ایران، محمدجوان بخت، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا بارد برخی فضاسازی‌ها درباره مخالفت وزارت نیرو با توسعه شهری، تأکید کرد: وزارت نیرو مخالف ساخت‌وسازهای متوازن و هماهنگ با ظرفیت منابع آب نیست، بلکه شرط اصلی هرگونه توسعه، اثبات وجود منابع پایدار آب پیش از تصمیم‌گیری است. وی اظهار کرد: آنچه در بعضی کانال‌ها و از سوی برخی اشخاص در خصوص درخواست صحیح و پایه‌ای وزارت نیرو پیرامون ساماندهی ساخت و سازهای ناپایدار و غیراصولی شهری گفته می‌شود، صحیح نیست. جوان بخت اظهار داشت: وزارت نیرو هیچگاه با توسعه متوازن و هماهنگ با مرزهای تاب‌آوری منابع محیط زیستی منطقه به‌ویژه آب مخالف نبوده و نیست. بلکه بر عکس از هرگونه کمک، همفکری و تسهیل‌گری دریغ نخواهد کرد. معاون وزیر نیرو توضیح داد: وزارت نیرو برای تأمین پایدار آب علاوه بر منابع آب متعارف، طیفی از گزینه‌ها همچون استفاده از جمع‌آوری آب باران، استحصال منابع آب خاکستری و استقرار تصفیه‌خانه‌ها در مقیاس محلی، در صورت امکان استفاده از منابع آب دریا برای مناطق ساحلی و مناسب، مشارکت در آزادسازی مصارف بیش از اندازه در بخش‌های مختلف نظیر چاه‌های کشاورزی را مدنظر دارد. بدین ترتیب بن‌بستی پیش روی ساخت و سازهای مسکونی، تجاری، خدماتی و صنعتی وجود نخواهد داشت و نگرانی‌های ابراز شده وجود خارجی ندارند.

۲۱.۲ میلیارد دلار تخصیص ارز برای واردات

تأمین ارز بانک مرکزی برای واردات امسال از ۲۱/۲ میلیارد دلار گذشت. به گزارش بانک مرکزی، بانک مرکزی از ابتدای سال ۱۴۰۴ تا ۲۸ مردادماه، بیش از ۲۱ میلیارد و ۲۵۱ میلیون دلار برای واردات کالاهای اساسی و دارو، صنایع و نیازهای خدماتی، تخصیص و تأمین ارز انجام داده است. طی این مدت، ۱۵ میلیارد و ۶۴۱ میلیون دلار از ارز تأمین شده به گروه تجاری و بازرگانی تخصیص داده شده است. واردات کالاهای اساسی و دارو نیز ۵ میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار ارز را به خود اختصاص داده است. این گزارش حاکی است، ۳۶۰ میلیون دلار نیز به تقاضای خدماتی تخصیص داده شده است.

صادرات پیام‌رسان‌های ایرانی

ایران و کشورهای همسایه برای صادرات پیام‌رسان‌های ایرانی مذاکره می‌کنند. به گزارش ایلنا، محمدمحسن صدر، معاون وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران با تأکید بر اینکه ما نیز متعهد به ادامه حمایت و ارتقای این پیام‌رسان‌ها هستیم، گفت: البته ما هم در صحبت‌هایی با جاهای مختلف داریم، توانمندی پیام‌رسان‌های داخلی را عرضه کردیم که چند کشور هم اظهار تمایل کرده‌اند که از این ظرفیت استفاده کنند. صدر در پاسخ به این سوال که «صادرات پیام‌رسان‌های ایرانی می‌تواند چقدر ارزآوری برای کشور داشته باشد؟» گفت: میزان دقیق ارزآوری آن را محاسبه نکرده‌ایم؛ ولی در روند صادرات آنها دانش فنی می‌رود و در ادامه این صادرات، نیاز به پشتیبانی و توسعه ازسوی شرکت‌های ایرانی دارد و مسیر برای کسب درآمد شرکت‌های ایرانی از این حوزه طولانی است زیرا صادرات دانشی و از جنس نوآوری و فناوری است.

عکس: ایرنا

ریسک سیستماتیک ترمز بورس

ارزش دلاری بازار به یک چهارم پنج سال پیش سقوط کرده است

باشد اما شرکت‌ها و صنایع بورسی به واسطه این موضوع وضعیت وخیمی را تجربه می‌کنند.

در اصل نسبت P/E یا همان قیمت به درآمد معیاری است که نشان می‌دهد سرمایه‌گذاران حاضرند برای هر واحد سود یک شرکت چقدر پرداخت کنند و هرچه این عدد کاهش یابد ارزش‌گذاری بازار بیشتر است و سرمایه‌گذاران با خرید سهام در میان مدت می‌توانند سود خوبی به دست آورند اما مشکل اساسی اینجاست که به علت بی‌اعتمادی ایجادشده، سهامداران سرمایه‌های خود را وارد بازار نمی‌کنند.

البته روند اصلاحی تنها محدود به این روند نیست. نسبت قیمت به فروش یا همان P/S نیز با افت به محدوده کمتر از ۱/۳ واحد، که کف جدیدی از مردادماه سال ۱۳۹۷ به حساب می‌آید، ثبت کرده؛ این موضوع نگرانی‌ها نسبت به آینده درآمدزایی شرکت‌ها را به شدت تهدید می‌کند.

همچنین نسبت قیمت به سود تقسیمی یا همان P/D به پایین‌ترین سطح ۹ ماهه خود سقوط کرد. در ادامه نیز نسبت قیمت به ارزش دفتری به همان محدوده ۱/۷۴ رسیده؛ عددی که از آبان‌ماه سال ۱۳۹۶ تا به امروز بی‌سابقه بوده است.

کاهش این نسبت‌ها تنها عدد نیستند بلکه عمق بی‌اعتمادی و نبود پول در بازار سرمایه را نشان می‌دهد و نتیجه نهایی آن زیان سرمایه‌گذاران باقی‌مانده در بورس و افزایش زیان شرکت‌ها و صنایع است.

بازدهی بورس در مردادماه

بازار سهام به عنوان آینه تمام‌نمای اقتصاد کشور در مردادماه سال جاری یکی از ضعیف‌ترین عملکردهای خود را به نمایش گذاشت. براساس آمار بازار شاخص کل بورس تهران افت ۱۲/۹۶ درصدی را تجربه و شاخص کل هم‌وزن نیز کاهش ۹/۹۴ درصدی را ثبت و در محدوده ۷۶۷ هزار و ۹۸۱ واحدی آرام گرفت.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که شاخص کل بالاترین افت ماهانه خود را از دی‌ماه ۹۹ تجربه کرده است. همچنین نشانگر ثانویه بازار نیز حدود ۱۰ درصد پایین‌تر از سطح ابتدای مردادماه قرار دارد. از سوی دیگر این میزان کاهش ماهانه شاخص هم‌وزن نیز از شهریورماه سال ۱۳۹۹ تکرار نشده و می‌توان گفت که بازار از تابستان سال ۱۳۹۹ چنین ریزشی را تجربه نکرده است.

ارزش معاملات بورسی در مردادماه سال جاری به طور متوسط به ۴ هزار و ۸۴۹ میلیارد تومان رسیده که کمترین مقدار از مهرماه سال ۱۴۰۳ است. همچنین میانگین ارزش معاملات سهام و حق تقدم در مرداد به ۳۲۱۷ میلیارد تومان رسیده؛ یعنی پایین‌ترین سطح طی شش‌ماه اخیر. همچنین خروج ۱۱ هزار و ۹۸۹ میلیارد تومان پول حقیقی از این بازار (بدون احتساب صندوق‌های سهامی) رکورد بی‌سابقه را تأیید می‌کند.

گزارش بازار

در ادامه نیز صندوق‌های درآمد نیز با سود بالای ۳۰ درصد، شاهد ورود بیش از ۱۲ میلیارد تومان پول حقیقی بودند که این موضوع نشان از فرار سهامداران از ریسک و ورود آنها به حاشیه امن را نشان می‌دهد.

همچنین در صندوق‌های طلا، با وجود افت ارزش معاملات به ۳ هزار و ۷۴۹ میلیارد تومان، ورود ۱۲ هزار و ۷۰۸ میلیارد تومان پول حقیقی را ثبت کرد.

از سوی دیگر نیز صنایع بانک‌ها و فلزات اساسی بیشترین ارزش معاملات و همچنین بیشترین خروج سرمایه حقیقی را ثبت کردند؛ در مقابل صنعت استخراج کانه‌های فلزی بیشترین ورود نقدینگی را تجربه کردند.

همچنین ارزش دلاری بازار سرمایه به پایین‌ترین رقم خود در سطح ۱۴ سال اخیر رسید و از مردادماه سال ۱۳۹۹ که در رقم ۴۳۰ میلیارد دلار قرار داشت، اکنون به حدود ۹۲ میلیارد دلار رسیده؛ می‌توان گفت که دارایی مردم در عرض ۵ سال به یک چهارم کاهش یافته است.

سایه سنگین تنش‌ها روی بورس

بورس تهران روزهای پرچالشی را تجربه می‌کند. به‌راحتی می‌توان این چالش را در عملکرد شاخص‌ها و رفتار سرمایه‌گذاران دید. سایه ریسک‌های ژئوپلیتیک روی بازار سنگینی می‌کند که نتیجه آن بی‌اعتمادی روزافزون و کمبود نقدینگی است که معادلات بازار را به شکل قابل توجهی بر هم زده و به نظر می‌رسد که این مشکل در کوتاه‌مدت حل شود.

باتوجه به شرایط کنونی، آینده روشنی برای بازار سهام ترسیم نشده است. نبود چشم‌انداز باعث شده که سرمایه‌گذاران معاملات خود را متوقف نگه دارند و همچنین خروج نقدینگی از بازار تقویت شود. بسیاری از معامله‌گران با رشد شرایط سیاسی و امنیتی به‌ویژه پس از جنگ ۱۲ روزه و افزایش ریسک‌های منطقه‌ای ترجیح می‌دهند که سرمایه‌های خود را از بازار خارج کنند و به سراغ بازارهای کم‌ریسک‌تر بروند.

اعتماد، مهمترین مولفه سرمایه‌گذاری در هر بازاری به حساب می‌آید و زمانی که این مولفه خدشه‌دار شود، سرمایه‌ها از بازار مذکور فراری خواهند بود؛ در نتیجه آن بازار نیز با رکود مواجه می‌شود. شرایطی چون تغییرات ناگهانی سیاست‌های اقتصادی، مداخلات دولتی، دستکاری در بازار، نادیده گرفتن بازار و فشارهای ناشی از شرایط کلان اقتصادی باعث می‌شود که تصویر بازار برای سرمایه‌گذاران تیره و تار شود؛ حتی زمانی که سهام موجود در بازار ارزنده باشد، سایه سنگین بی‌اعتمادی باعث می‌شود که موج سرمایه‌ها نتوانند وارد بازار شوند.

همین شرایط باعث شده که بازار با کمبود پول مواجه شود. درست است که این موضوع پدیده‌ای جدید برای بازار نیست اما این روزها نبود نقدینگی به عمق معاملات رسیده و ارزش معاملات در مقایسه با میانگین شش ماه گذشته، کاهش قابل توجهی داشته که این موضوع نشان می‌دهد تمامی سرمایه‌گذاران (خرد و کلان) در حالت انتظار به سر می‌برند؛ در واقع همه در انتظار نشستند تا شرایط بازار و آینده مشخص شود.

از سوی دیگر نباید موضوع ریسک‌های خارجی را نادیده گرفت. بورس تهران به واسطه حساسیت خود نسبت به تمامی اخبار داخلی و خارجی واکنش نشان می‌دهد و به نوعی با هر رویداد سیاسی یا نظامی تغییر موضع می‌دهد. این حساسیت باعث شده روند اصلاحی بازار همواره تقویت نشود و هر روز به زیان سهامداران افزود شود.

در حال حاضر آینده بورس وابسته به تحولات سیاسی و تنش‌های ژئوپلیتیک است. هرگونه تغییر رویکرد و وضعیت می‌تواند تأثیر مستقیمی روی بورس داشته باشد. در سناریوی خوش‌بینانه اگر فشارهای سیاسی کمی کاهش یابد یا حداقل به ثبات نسبی برسد، زمینه‌رود اعتماد به بازار فراهم می‌شود اما در مقابل، تشدید یا افزایش فشارها می‌تواند وضعیت بازار سهام را غیر قابل پیش‌بینی سازد و احتمالاً مجدد شاهد سقوط و رکود در بازار باشیم.

برای نمونه این روزها خبر بازگشت احتمالی مکانیسم ماشه باعث شده بازار سهام روند منفی خود را قوت بخشد. فعال شدن مکانیسم ماشه تأثیر بسزایی روی اقتصاد دارد. در وهله نخست محدودیت صادرات نفت و فرآورده‌های نفتی افزایش می‌یابد؛ این موضوع در ابتدا با توجه به سهم بالای نفت در بودجه عمومی، کسری بودجه را افزایش می‌دهد و در نهایت باعث کاهش سودسازی برخی از صنایع بورسی می‌شود.

از سوی دیگر درآمدهای ارزی نیز کاهش خواهد یافت؛ این موضوع افت بیشتر ریال و در نهایت تورم را پی دارد. تجربه‌های گذشته نشان می‌دهد در زمان‌هایی که تهدید به اجرای مکانیسم ماشه ایجاد می‌شود، سرمایه به سمت دارایی امن‌تر مثل طلا و ارز می‌رود و در نهایت نقدینگی از بورس خارج می‌شود و روند اصلاحی بورس تقویت می‌شود.

ریسک فصلی بورس

با وجود تمامی این مولفه‌ها، بازار سهام طی سال‌های اخیر با پدیده‌ای با عنوان «ریسک فصلی» روبه‌رو است. سال‌هاست کشور با معضل ناترازی انرژی دست و پنجه نرم می‌کند و این موضوع تا به امروز تأثیر مستقیمی بر روی بازار سرمایه نداشته است.

هر ساله در فصل تابستان برق و حتی آب بسیاری از صنایع سهمیه‌بندی می‌شود و در فصل سرما گاز صنایع جیره‌بندی می‌شود. همین سهمیه‌بندی‌ها باعث می‌شود که میزان تولید صنایع به شدت کاهش یابد و از سوی دیگر با توجه به قطعی‌های